

Aan de gemeenteraad

Op 28 mei 2025 stelden S. Ceulemans (Leefbaar Rotterdam) en P.J.H.D. Verkoelen (50PLUS) ons schriftelijke vragen over Verloop Gazademonstratie 20 april. Gezien de aard van de vragen, wordt geacht dat deze aan de burgemeester zijn gesteld.

Inleidend wordt gesteld:

"Vorige week zondag, op Eerste Paasdag, vond onder het motto 'Sta op voor Gaza' een grootscheepse demonstratie plaats in de vorm van een tocht van de Essalammoskee op Zuid via de Erasmusbrug naar het stadhuis aan de Coolasingel. De demonstratie werd georganiseerd door een groep imams.

Uiteraard vormen de vrijheid van meningsuiting en het demonstratierecht een groot goed. Daarnaast is de demonstratie volgens de gemeente vreedzaam en zonder wanordelijkheden verlopen. Toch is er gedurende de demonstratie wel degelijk sprake geweest van taferelen die bij veel Rotterdammers tot verbijstering en boosheid hebben geleid. Zo waren er demonstranten te zien met Al-Qaida-vlaggen en, ook volgens Justitieminister Van Weel, ISIS-vlaggen. Twee weerzinwekkende terroristische organisaties die over de hele wereld voor dood en verderf hebben gezorgd. Ook was de leus 'from the River to the Sea' te horen, die volgens een Kamermeerderheid een oproep tot geweld vormt die strafbaar gesteld moet worden. Tevens bevonden zich onder de demonstranten personen met gezichtsbedekking, wat momenteel nog niet verboden is, maar gelet op ophanden zijnde wetgeving daartoe vanuit het Rijk wel zeer onwenselijk. Ook het urenlang afsluiten van de Coolasingel in twee richtingen, met zeer ernstige verkeershinder tot gevolg, was een grote bron van ergernis voor veel Rotterdammers. Datzelfde gold tot slot zeker ook voor de vertoning van de groep imams op de trappen van het stadhuis die de menigte op opzweepende toon in het Arabisch toesprak."

Hieronder volgen de vragen en mijn beantwoording:

Vraag 1:

Kunt u gedetailleerd aangeven hoe deze demonstratie op deze manier tot stand is gekomen, vanaf het moment dat u hiervan voor het eerst op de hoogte werd gebracht?

Antwoord:

Op 11 april jl. was er een kennisgeving gedaan voor een dynamische demonstratie op 20 april 2025. Het onderwerp was een vredesmars tegen de genocide in Gaza. De kennisgeving is voor 5.000 deelnemers gedaan. De start was op het Vredesplein om vervolgens te lopen via de Laan op Zuid, Erasmusbrug, Schiedamsedijk en te eindigen op de Coolsingel voor het Stadhuis. Met de veiligheidsdiensten is besproken hoe deze dynamische looptocht zo goed mogelijk gefaciliteerd kon worden. Er is een dynamische verkeersregeling ingezet, samen met begeleiding vanuit politie en Toezicht en Handhaving. Op 18 april jl. is het bewijs van kennisgeving afgegeven. Gaandeweg liet het informatiebeeld zien dat er landelijk werd opgeroepen om deel te nemen aan de vredesmars, onder andere via diverse moskeeën. Dit maakte dat het potentieel bereik dusdanig groot werd dat de verwachting van het aantal deelnemers bijgesteld werd naar tussen de 5.000 en 20.000 personen. Op basis van de toename van het aantal deelnemers en daarmee samenhangend het mobiliteitsvraagstuk alsmede de drukte van het Paasweekend (tevens openstelling winkels) heeft de politie besloten om de coördinatie, vanuit een TDA (Team Districtelijke Aanpak) op district Zuid en Stad, om te zetten naar een SGB0 (Staf Grootschalig Bijzonder Optreden).

Vraag 2:

Klopt het dat het initiatief voor deze demonstratie bij zes imams met een Marokkaans-Nederlandse achtergrond vandaan komt en dat deze groep later uitgroeide tot een stuk of zestig imams van o.a. Pakistaanse, Turkse en Somalische afkomst? Met wie van deze personen heeft de gemeente contact gehad over de demonstratie en namens wie of welke stichting/werkgroep traden zij officieel op?

Antwoord:

De kennisgeving is bij de gemeente gedaan door één persoon namens initiatiefgroep Imams. Gedurende de gehele voorbereiding en op de dag zelf is de kennisgever contactpersoon geweest.

Vraag 3:

Is er sprake geweest van een kennisgeving of een vergunningsaanvraag? Hoe is dit concreet in zijn werk gegaan?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 4:

Is vooraf door gemeente en politie een gesprek gevoerd met deze aanvragers over de voorwaarden en verantwoordelijkheden?

Antwoord:

Zowel de gemeente als de politie hebben goed contact gehad met de kennisgever in aanloop naar en tijdens de demonstratie. Onderdeel hiervan is ook het bespreken van de vorm en het verloop van een demonstratie.

Vraag 5:

Is de demonstratie precies zo vormgegeven zoals de organisatoren wilden? Zo nee, op welke punten heeft u hierin beperkingen of wijzigingen opgelegd?

Antwoord:

Met de kennisgever hebben we de demonstratie besproken. Er was voor mij geen aanleiding om de demonstratie te beperken. De demonstratie is gefaciliteerd zoals deze was aangevraagd.

Vraag 6:

Heeft de organisatie gemeld waarom men deze demonstratie op uitgerekend deze dag wilde organiseren? Zo ja, wat was de reden die zij opgaven? Zo nee, heeft u ernaar gevraagd, wat was de reactie en hoe heeft u daar vervolgens op geacteerd?

Antwoord:

De kennisgever heeft dit niet gemeld en ik heb er ook niet naar gevraagd. Demonstreren is een grondrecht wat op elke dag van het jaar uitgeoefend mag worden. De Wom biedt mij geen mogelijkheid een beperking op te leggen enkel omwille van Pasen.

Vraag 7:

Begrijpt u dat, los van bestuurlijke afwegingen omtrent het demonstratierecht, dat deze demonstratie (ook nog eens op deze dag) bij veel Rotterdammers een zeer onprettig gevoel van vervreemding heeft veroorzaakt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Demonstraties mogen schuren en leiden tot discussies in de samenleving.

Vraag 8:

Hoeveel 'foute vlaggen' waarover minister Van Weel sprak zijn er gedurende de demonstratie verwijderd als gevolg van ingrijpen door de organisatie?

Vraag 9:

Om wat voor soort vlaggen ging het? Klopt het dat het onder andere om ISIS- en Al-Qaida(achtige) vlaggen ging?

Antwoord:

Er zijn tijdens de demonstratie geen strafbare vlaggen waargenomen en/of verwijderd. Er werd één vlag getoond die lijkend was op een IS-vlag in de zin dat het een zwarte vlag het witte kaligrafie betrof. Het al dan niet strafbaar zijn komt erg nauw als het gaat om de kaligrafie. De vlag bleek niet strafbaar te zijn. In overleg met de organisatie is de vlag wel opgeborgen om een mogelijke tegenreactie te voorkomen.

Vraag 10:

Is de organisatie tijdens of na afloop hierop aangesproken en, zo ja, wat was haar reactie?

Antwoord:

Zie de antwoorden op de vragen 8 en 9.

Vraag 11:

Is het slechts gebleven bij het verwijderen van de vlaggen? Zo nee, hoe is er nog meer opgetreden tegen de dragers ervan? Zo ja, waarom is los daarvan niet opgetreden tegen personen die met terreurvlaggen rondliepen?

Antwoord:

Zie de antwoorden op de vragen 8 en 9.

Vraag 12:

Wat is -los van deze specifieke demonstratie- uw lijn als het gaat om het vertonen van vlaggen of andere uitingen van terroristische organisaties? Hoe treedt u hiertegen op en welke consequenties voor de personen in kwestie, de organisatie en de demonstratie zelf verbindt u hieraan?

Antwoord:

Het tonen van vlaggen, spandoeken of andere uitingen tijdens demonstraties is toegestaan. Strafbare uitingen zijn niet toegestaan. Het is aan het OM te bepalen wanneer sprake is van een strafbaar feit. Indien dit het geval is, kan er tijdens of na afloop worden opgetreden en tot vervolging worden overgegaan.

Vraag 13:

Heeft de politie vastgesteld door wie, wanneer en in welke taal de leus "From the river to the sea, Palestine will be free" is gescandeerd en hoe en door wie is beoordeeld of deze leus binnen of buiten het demonstratierecht viel?

Antwoord:

In Nederland is het scanderen van deze leus niet strafbaar. Dit heeft het Hof bepaald (zie uitspraak in arrest - ECLI:NL:GHAMS:2023:2271).

Vraag 14:

Wat is uw lijn inzake deze leus, in de wetenschap dat een Kamermeerderheid deze strafbaar wil stellen als oproep tot geweld?

Antwoord:

Het scanderen van deze leus is in Nederland niet strafbaar. Tevens mag ik geen oordeel hebben over de inhoud van demonstraties. Hier valt ook onder het hetgeen wat wordt beleden, onderscheidenlijk van de te openbaren gedachten of gevoelens. Het is aan het OM om handhavend op te treden indien er sprake is van strafbare uitingen.

Vraag 15:

Is er vooraf contact geweest met de organisatie over fysieke (zoals vlaggen) en verbale (zoals leuzen) uitingen? Welke lijn heeft u hierbij getrokken?

Antwoord:

Nee, hier is geen contact over geweest met de kennisgever. De Wom geeft aan dat over de inhoud van hetgeen wordt beleden geen gegevens worden verlangd.

Vraag 16:

Waren er vooraf afspraken gemaakt met de organisatie over het achterwege laten van gezicht bedekkende kleding? Zo ja, wat voor afspraken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17:

Hoeveel demonstranten droegen tijdens de tocht of op de Coolsingel gezichtsbedekkende kleding en zijn deze demonstranten aangesproken over het dragen hiervan?

Vraag 18:

Vindt u het wenselijk om, vooruitlopend op de voorgenomen landelijke wetgeving, in de algemene plaatselijke verordening (APV) een Rotterdams 'vermommingsverbod bij demonstraties' op te nemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Er zijn geen afspraken gemaakt met de organisatie aangaande gezichtsbedekkende kleding.

Het dragen van gezichtsbedekkende kleding tijdens demonstraties is toegestaan. Het opnemen van een vermommingsverbod in APV biedt geen mogelijkheid, dit betreft namelijk een beperking van een grondrecht. Een dergelijke beperking kan enkel bij wet in formele zin worden beperkt. Het is aan de landelijke overheid hierover te beslissen. De APV biedt hier geen mogelijkheid toe.

Vraag 19:

Begrijpt u dat, los van formalistische bestuurlijk overwegingen, dat het beeld van de groep imams die op de trappen van het stadhuis op opzweepende toon de menigte in het Arabisch toesprak bij veel Rotterdammers tot boosheid en een zeer unheimisch gevoel heeft geleid? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De locatie voor het stadhuis is een openbaar toegankelijke plek waar demonstranten binnen de kaders van de wet hun mening mogen verkondigen. Ik wil deze ruimte om te demonstreren dan ook blijven bieden.

Vraag 20:

Was u vooraf bekend dat er toespraken in het Arabisch gehouden zouden worden?

Antwoord:

De Wom geeft aan dat over de inhoud van hetgeen wordt beleden geen gegevens worden verlangd. Ik heb geen oordeel over de inhoud van demonstraties en stel hier vooraf ook geen vragen over.

Vraag 21:

Zijn hierover afspraken gemaakt? Zo ja, welke afspraken en heeft de organisatie zich hieraan gehouden?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 20.

Vraag 22:

Heeft u vooraf kenbaar gemaakt dat u wilde dat toespraken in het Nederlands gehouden zouden worden, zodat iedereen -inclusief de Driehoek en handhaving- deze direct kon begrijpen en beoordelen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom zijn er dan alsnog Arabische toespraken gegeven?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 20.

Vraag 23:

Kunt u voortaan als keiharde voorwaarde stellen dat dergelijke toespraken in het Nederlands plaatsvinden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 20.

Vraag 24:

Was er een tolk aanwezig voor de politie en handhaving?

Antwoord:

Er zijn geen tolken ingezet tijdens deze demonstratie.

Vraag 25:

Was voor de politie / de Driehoek en handhavers direct duidelijk wat er in het Arabisch verkondigd werd? Zo ja, hoe? Zo nee, deelt u de mening dat dit onaanvaardbaar is met het oog op het handhaven van de openbare orde en veiligheid?

Vraag 26:

Zijn de Arabische toespraken inmiddels beoordeeld op eventuele strafbare uitingen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst?

Antwoord:

Vanuit de politie zijn medewerkers ingezet met verschillende achtergronden om contact te maken en in verbinding te komen met de deelnemers van de demonstratie. Een aantal van deze medewerkers is meerdere talen machtig voor de vertaling van bijvoorbeeld uitspraken. De aanwezige politiemedewerkers die de Arabische taal machtig zijn hebben geen mogelijk strafbare uitingen waargenomen.

Vraag 27:

Wordt deze demonstratie nog uitvoerig geëvalueerd binnen de Driehoek? Zo nee, waarom niet? Zo ja, worden hierin de thema's vlaggen (en vergelijkbare uitingen), gezichtsbedekking, leuzen en Arabische toespraken meegenomen en welke conclusies worden hieruit getrokken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Ik heb gedurende de gehele demonstratie continu overleg gehad in driehoeksverband. Het verloop van de demonstratie is op de dag zelf uitvoerig besproken. De demonstratie is zonder bijzonderheden verlopen. Hierdoor is er geen reden om nog op een later moment binnen de driehoek bij de demonstratie stil te staan.

De burgemeester,

C.J. Schouten